

VIKTORIE NOVOTNÁ, HERMÍNA PEŘIČOVÁ / 31. 1. 2019

Vítězslav Chovanec: O český krátký film je v zahraničí zájem

V listopadu se v rámci Paralelního kina prezentovala česko-německá přehlídka krátkých filmů Feinkošt. Filmovým pásmem provázel Vítězslav Chovanec, se kterým jsme mluvily o dalších distribučních formátech krátkometrážní tvorby, včetně aktuálně vyhlášené Ceny Magnesia.

Čím je přehlídka Feinkošt specifická?

Feinkošt je putovní přehlídka krátkometrážních českých a německých filmů, jejíž hlavní smysl je dostat krátký film do podvědomí běžných diváků. Promítá se v několika městech v Česku a Německu, nejvýraznější projekce probíhají v Berlíně, Drážďanech, Lipsku, Praze a Brně. Na tyto větší projekce zveme tvůrce a snažíme se o kulturní rovnováhu, zároveň je to pro mnohé z nich první zkušenost s prezentováním vlastní tvorby v zahraničí a možnost poznat osobnosti, které smýšlí podobně. Státní fond kinematografie, kde v rámci oddělení Czech Film Center zastupují právě krátkometrážní tvorbu, spolu s drážďanským AG kurzfilm vybírá z toho nejzajímavějšího, co za poslední rok v obou zemích vzniklo. Můžeme pozorovat, že i přes určitou skepsi je úroveň naší krátkometrážní tvorby v lecčems srovnatelná s kinematografickou velmocí, jako je Německo.

Feinkošt je jedna z aktivit Czech Film Center, které se stará o uvádění krátkometrážních filmů na zahraniční filmový trh. Jaká je další vaše činnost v tomto směru?

Jedna z důležitých činností Czech Film Center je výběr filmů pro koprodukční trh Euro Connection, který probíhá při festivalu v Clermont-Ferrand. Týká se pouze filmů, které jsou ve fázi přípravy a hledají zahraničního koproducenta, ať už na dofinancování filmu, nebo zvýšení uměleckého potenciálu a produkční hodnoty díla. Pro výběr snímků

sestavujeme zvláštní porotu, ve které musí být alespoň tři domácí filmoví profesionálové, jejichž úkolem je vybrat projekt s největším zahraničním potenciálem. Většinou se přihlásí pět až šest projektů za Českou republiku, ale za každou zemi je nakonec vybrán jen jeden projekt. Ten pak ještě prochází další selekcí ze strany samotného koprodukčního trhu, který vybere konečných 13 až 15 projektů, které budou moct tvůrci odprezentovat zahraničním filmovým profesionálům. I pokud se film nedostane do finálního výběru, pořád je tu možnost se trhu zúčastnit, seznámit se a začít spolupráci. To je případ Pavly Klimešové, která se loni mezi finálové snímky nedostala, ale přesto tam jela a získala švýcarského koproducenta. Letos jsme vybrali připravovaný film Kateřiny Karhánkové s názvem *Bábovka*, který úspěšně prošel výběrem i ze strany trhu a bude se tak na začátku února prezentovat v rámci této prestižní platformy, z čehož máme velkou radost.

Co musí zájemce poslat, pokud se chce na Euro Connection přihlásit?

Scénář, životopis, explikaci tvůrce a producenta, dále financování ze třetí strany, což je většinou podpora nějakého fondu, vše samozřejmě v angličtině. Koprodukčnímu trhu jde hlavně o to zjistit, jakým směrem se tvůrce vydává, jaké filmy chce tvořit, zdali má ambice a proč vlastně potřebuje koprodukcí. Často je motivací čistě jen financování projektu, na což neradi slyší.

Zmínil jsi, že pro Euro Connection sestavujete speciální porotu. Kdo ale vybírá filmy do vaší standardní kolekce, s níž objíždíte další festivaly?

Do kolekce se vybírají filmy na základě sestavené poroty. Jsou tam zavedení lidé z filmové praxe, z festivalů nebo i z akademické půdy. Kolekce je v podstatě taková naše vlajková loď, která jednak šíří dobré jméno české tvorby v zahraničí a zároveň pomáhá jednotlivým filmům s festivalovou distribucí. Je dostupná na webu filmcenter.cz, kde si mohou registrovaní uživatelé přehrát celé filmy. Nezapomínáme ale ani na snímky, které se do kolekce nedostaly. Díky tomu, že o nich víme, je můžeme doporučit na festivaly, které hledají podobný typ filmů, a často tak vyhovět podmínkám i velmi specifických festivalů. Aktuálně v porotě máme Karla Spěšného z Festivalu krátkých filmů Praha, Marka Hovorku, který je náš odborník přes dokumenty, Pavla Horáčka z festivalu Anifilm a Lucii Česálkovou, která nabízí jiný, akademičtější pohled, a navíc má blízko k non-fikčnímu a experimentálnímu filmu. A je tam ještě

Daniel Vadocký, který zná velice dobře zahraniční trhy, kde mj. vystupuje v roli sales agenta. Těchto pět porotců letos vybíralo filmy, které budou v kolekci Czech Short Films a zároveň vybírají i filmy pro Cenu Magnesia, do níž nominují dvacet snímků. S těmi pak dál pracuje Česká filmová a televizní akademie, jejíž členové hlasují o pěti finalistů, jejichž vítěz bude vyhlášen na Českých lvech.

Filmy, které se dostanou do kolekce, jsou zároveň základem pro výběr Ceny Magnesia?

Magnesia se týká pouze studentských filmů, takže tam pracujeme pouze s tím, co se vyprodukuje na FAMU, ve Zlíně, v Písku, na UMPRUM nebo třeba na Západočeské univerzitě v Plzni. Kontakt se školami je důležitý po dobu celého roku, neboť tam průběžně vznikají nové filmy. Kolekce nicméně omezení na studentské filmy nemá a mohou v ní tudíž být i filmy z profesionální produkce, či jakékoliv filmy, které nevznikly pod hlavičkou některé školy.

Jakou část krátkometrážní tvorby zaujímá školní tvorba?

Studentská tvorba jednoznačně převažuje a tvoří přibližně 90 % veškeré krátkometrážní produkce, možná i víc. Se školami jsme samozřejmě v kontaktu celoročně. Většinou má každá škola svou styčnou osobu, která se o filmy stará a přihlašuje je na festivaly. Pokud vznikne film na FAMU a student by ho chtěl někde promítnout, tak se stejně musí dohodnout se školou, která je vlastníkem práv k filmu. Většinou se snažíme všechno řešit právě s touto styčnou osobou, což ale neznamená, že se nemůžou ozvat sami studenti. To se taky stává. Problém může být v tom, že ne všechny školy mají rozpočet na distribuci svých filmů, jako to má např. FAMU, aby mohly poslat své filmy na festivaly, kde se platí poplatek za přihlášení. Filmům z takovýchto škol můžeme pomoci třeba právě tím, že jim pomůžeme se přihlásit na festivaly, kam by jinak svůj film neposlaly.

Jakým způsobem krátkometrážní tvorbu sleduješ a kolik filmů se zhruba přihlásí?

Do kolekce se přihlásí samovolně tak kolem sedmdesáti až osmdesáti filmů. Zároveň ale také průběžně skautuju filmy na festivalech, případně mě na chybějící zajímavý film upozorní naši porotci. Například v Jihlavě v sekci Fascinace: Expmntl.cz byly některé

filmy, které se neobjevily v přihláškách. Přesto jsme je však reflektovali a případně si jejich přihlášení vyžádali. Už jejich účast v Jihlavě svědčila o tom, že mají určitý potenciál. Ve výsledku se tak do kolekce a na Cenu Magnesia vybírá přibližně ze stovky filmů.

Kde všude se dají krátkometrážní filmy distribuovat? Jakou roli v tomto hrají festivaly?

Krátkometrážní film má samozřejmě daleko těžší pozici než celovečerní. Současná kina nedávají krátkým filmům prostor. Za socialismu fungovala propagace pomocí „předfilmů“, kdy se před celovečerní film umístil krátký film, ale to se dnes stává zřídka. Dobrou práci odvádějí v iShorts, kteří výběry třeba žánrově definují, hrají v různých městech a zároveň se jim daří přivést publikum. Také Pavel Horáček z Anifilmu vytvořil výběr krátkých filmů, které nabízí festivalům jako ucelené pásmo, ale to jsou výjimečné úspěchy jednotlivců, klasická distribuce je stále velký problém. Proto často krátkým filmům nezbývá nic jiného, než se spolehnout na festivalovou distribuci. Festivaly jsou možností dostat film do zahraničí, a to k publiku, které se o krátké filmy skutečně zajímá.

Jsou české krátké filmy na festivalech úspěšné?

Letos mezi největší úspěchy patří účast animovaného snímku z plzeňské školy *O tom co potom* Matouše Valcháře na festivalu v Annecy. Dále pak *Cukr a sůl* Adama Martince, film z FAMU, který se dostal na San Sebastián, což je druhý rok po sobě, kdy se na tomto festivalu prezentoval český film. Vnímám to jako velký úspěch, jelikož San Sebastián působí mj. jako brána na latinskoamerický a španělsky mluvící trh, a nemyslím si, že je jednoduché pro ostatní země se na něj dostat. V Locarnu se po dlouhé době objevil český snímek, a to *Rekonstrukce* Ondřeje Nováka a Jiřího Havlíčka, který má zahraničního sales agenta, což není pro české krátkometrážní filmy úplně běžné. Aktuálně se film *Sami spolu* Diany Cam Van Nguyen bude hrát na festivalu v Rotterdamu. V podstatě každý rok se český krátký film objeví na některém z velkých festivalů, což je dobré znamení.

Objevují se ve studentském krátkometrážním filmu nějaké trendy?

Tak jako v každé tvorbě i v krátkém filmu se objevují globální či lokální trendy. Aktuálně především žánr animovaného dokumentu se stává jakousi formou, která se prosazuje čím dál víc. Je zajímavá hlavně tím, že dokument obohacuje animaci a animace dokument. Festivaly i distributoři o ně projevují rostoucí zájem, za příklad stojí zmínit snímek *Štvanice* Michaely Režové, který vznikl na UMPRUM a který považuji za nejzajímavější animovaný dokument za poslední rok. Nebo tvorbu Diany Cam Van Nguyen, která se dostala do povědomí snímkem *Malá* a vloni s filmem *Spolu sami* vyhrála Famufest v sekci animovaných filmů, získala cenu za nejlepší krátký český experimentální dokumentární film v Jihlavě a nyní si odbude první zahraniční projekce na festivalech v Rotterdamu a francouzském Angers.